

ندول تیروئید (گره تیروئید) و سرطان تیروئید

گرد آورنده:

دکتر الهام فقیه ایمانی

فوق تخصص غدد درون ریز و متابولیسم

تیروئید غده ای پروانه ای شکل در جلوی گردن و بالای ترقوه است. گره ها یا ندول های تیروئید قسمت های برجسته گرد یا بیضوی شکل هستند که ممکن است در تیروئید ایجاد شوند. این گره ها معمولاً خطری ایجاد نمی کنند ولی به ندرت ممکن است تغییرات بدخیمی در آن ها ایجاد شود. که باید با تست های تشخیصی آن را تعیین کنیم.

گره های تیروئید گاهی توسط خود افراد به هنگام نگاه کردن در آینه تشخیص داده می شوند. و فرد متوجه يك برجستگی در جلوی گردن می شود. گاهی نیز به طور اتفاقی در سونوگرافی گردن و یا عکس برداری های دیگر و یا هنگام معاینه توسط پزشک مشخص می شود.

برای اینکه بفهمیم گره تیروئید خوش خیم است یا بدخیم، لازم است مقداری از بافت گره را به وسیله سوزن خارج کنیم و از نظر پاتولوژی بررسی کنیم. این نوع نمونه گیری را نمونه گیری ظریف همراه با سوزن یا FNA می گویند. که می تواند در زیر سونوگرافی و یا بدون آن انجام شود. نتیجه این نمونه گیری ممکن است خوش خیم، بدخیم، مشکوک به بدخیمی و یا عدم نمونه کافی باشد. که براساس نتایج نمونه گیری و سونوگرافی تیروئید، برای درمان گره تیروئید تصمیم گیری می شود.

ندول تیروئید ممکن است منجر به افزایش ترشح هورمون تیروئید شود به این ندول ها، ندول های داغ می گویند. برای تشخیص آن در بیماری که TSH به علت افزایش هورمون تیروئید، کاهش یافته است. اسکن تیروئید انجام می شود. در اسکن، این ندول ها به صورت نقاط پررنگ دیده می شوند. به همین دلیل به این ندول ها، گره های داغ (Hot nodule) می گویند.

بطور خلاصه در بیماری که گره تیروئید تشخیص داده شده است، پزشک سه اقدام اولیه انجام می دهد.

- ابتدا شرح حال بیماری های دیگر از جمله بدخیمی ها، سابقه فامیلی برای بدخیمی های تیروئید، سابقه، اشعه گرفتن سر و گردن و همین طور شرح

حالی از علائم آن آیا این بزرگی و گره تیروئید ایجاد ناراحتی یا علامتی کرده است یا نه؟ علائم انسدادی یا احساس توده در گردن یا تغییر صدا ایجاد شده است یا نه؟

معاینه تیروئید نیز به پزشک کمک می کند تا اندازه تیروئید و ندول های آن را بیشتر بررسی کند.

- اقدام دوم انجام سونوگرافی تیروئید است. سونوگرافی کمک می کن تا اندازه تیروئید، تعداد گره های آن، اندازه گره ها و ویژگیهای آن را با دقت بیشتری بررسی کنند. برخی از ویژگیهای ندول تیروئید در سونوگرافی می تواند به نفع بدخیمی باشد. که این موضوع به انتخاب بیماران برای نمونه گیری از ندول، کمک می کند.

- اقدام سوم اندازه گیری TSH است. اگر TSH پایین باشد نشان دهنده ندول داغ می تواند باشد. در این وارد انجام اسکن تیروئید کمک کننده است. اگر ندول جذب زیادی داشته باشد به صورت یک منطقه پررنگ در اسکن دیده می شود که به آن ندول داغ می گویند. این ندول ها خیلی به ندرت بدخیم می شوند. ولی اگر ندول هیچ ضربی نداشته باشد به آن ندول سرد می گویند که در بعضی موارد لازم است حتماً نمونه گیری انجام شود.

براساس اطلاعات بدست آمده در سونوگرافی و نمونه گیری.

اگر ندول تیروئید خوش خیم باشد معمولاً نیاز به جراحی نیست و باید از طریق سونوگرافی پیگیری شود. معمولاً بین ۶-۱۲ ماه بعد سونوگرافی انجام می شود. در صورتی که ندول ها بزرگ شده باشند یا تظاهرات سونوگرافیک آنها تغییر کرده باشد لازم است که مجدداً نمونه گیری انجام شود.

گاهی اوقات تیروئید و ندول های آن در حدی بزرگ می شوند که ایجاد علائم انسدادی در فرد می کنند و ممکن است تنگی نفس یا حتی گیر کردن غذا را باعث شوند. در این شرایط با وجود خوش خیم بودن گاهی لازم است تیروئید جراحی شود.

در صورتی که جواب نمونه گیری بدخیم باشد لازم است که تیروئید بطور کامل خارج شود و براساس نوع بدخیمی و اندازه آن گاهی لازم است قطره ید رادیواکتیو بعد از عمل تیروئید داده شود. این قطره به منظور از بین بردن سلولهای احتمالی

باقی مانده از تیروئید می باشد. که معمولاً یک مرتبه ولی گاهی بیش از یکبار به بیمار داده می شود.

عمل جراحی تیروئید ممکن است منجر به کم کاری غده پاراتیروئید به صورت موقت یا دائم شود. غده پاراتیروئید در پشت تیروئید قرار دارد و مسئول کنترل کلسیم خون است. و کم کاری آن منجر به افت کلسیم خون می شود. که با مصرف قرص کلسیم جبران می شود.

گاهی به هنگام عمل جراحی تیروئید عصبی که به تارهای صوتی می رسد آسیب می بیند و باعث می شود بیماران مدتی دچار تغییر صدا و گرفتگی آن شوند که به مرور زمان معمولاً بهبود می یابد.

بیماری که به هر علت تیروئیدش برداشته شده است لازم است مادام العمر قرص تیروئید مصرف کند. و اگر به علت بدخیمی، تیروئید برداشته شده، بیمار باید مرتب تحت نظر باشد. بر این اساس احتمال عود بیماری معمولاً از سونوگرافی و آزمایش تیروگلوبولین (Tg) استفاده می شود. در صورتی که نتوانیم احتمال عود را با این آزمایشات تعیین کنیم لازم است اسکن کل بدن نیز انجام شود و براساس نتایج اینها تصمیم گیری در مورد ادامه درمان انجام می شود.

گرد آورنده:

دکتر الهام فقیه ایمانی

فوق تخصص غدد درون ریز و متابولیسم